

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud: A.Roșca)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S.Procopciuc, E.Grumeza, N.Chircu)

DECIZIE

19 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Radu Mihail, reprezentat de avocatul Nadejda Pîrlițanu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Radu Maria împotriva lui Radu Mihail, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Bălți cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor,

împotriva încheierii din 10 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 12 octombrie 2020 Radu Maria a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Radu Mihail, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Bălți privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.

Prin hotărârea din 12 octombrie 2020 a Judecătoria Bălți, sediul central a fost admisă acțiunea.

Căsătoria între Radu Maria și Radu Mihail înregistrată la Serviciul stare civilă Bălți, la 12 august 2014 și trecută în registru de stare civilă nr.XXXXXX, s-a desfășurat.

S-a determinat domiciliul copilului minor –XXXXXX, născută la XXXXXX cu mama Radu Maria.

S-a încasat de la Radu Mihail în beneficiul Mariei Radu pensia pentru întreținerea copilului minor –XXXXXX, în mărime de 1/4 din salariu și toate veniturile pe lună, până la atingerea majoratului de către copil, începând cu data de 18 septembrie 2020. Încasarea pensiei de întreținere se execută imediat.

S-a încasat de la Radu Mihail în beneficiul Mariei Radu cheltuielile de judecată compuse din asistența juridică în sumă de 3000 de lei.

S-a încasează de la Radu Mihail taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 100 de lei.

S-a încasat de la Radu Maria și Radu Mihail taxa de stat la eliberarea certificatului de divorț, în mărime de 200 de lei, câte 100 de lei fiecare.

Invocând netemeinicia hotărârii din 12 octombrie 2020 a Judecătoria Bălți, sediul central, avocatul Pîrlițanu Nadejda reprezentantul apelantului Radu Mihail, la data de 06 ianuarie 2021, a depus apel, prin care a solicitat admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu remiterea cauzei la rejudicare.

Prin încheierea din 10 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți s-a restituit ca tardivă cererea de apel depusă de avocatul Pîrlițanu Nadejda, reprezentantul apelantului Radu Mihail împotriva hotărârii din 12 octombrie 2020 a Judecătoria Bălți, sediul central.

La 24 februarie 2021 Radu Mihail, reprezentat de avocatul Nadejda Pîrlițanu a depus recurs împotriva încheierii din 10 februarie 2021 a instanței de apel, solicitând casarea încheierii recurate cu remiterea cauzei la rejudicare.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu încheierea contestată, invocând că instanța de apel a încălcat și aplicat eronat normele de drept procedural, iar circumstanțele importante pentru cauză nu au fost elucidate pe deplin.

Menționează Radu Mihail, reprezentat de avocatul Nadejda Pîrlițanu că a depus apel la 06 ianuarie 2021, deoarece la 16 decembrie 2020 a aflat despre hotărârea din 12 octombrie 2020 a Judecătoria Bălți, sediul central, astfel consideră că a fost respectat termenul de 30 de zile de declarare a apelului.

Mai mult ca atât, prin încheierea instanței de apel din 10 februarie 2021 a fost lipsit de posibilitatea de a depune cerere de apel suplimentară, inclusiv privind repunerea în termen a apelului.

Indică că, astfel instanța de apel l-a lipsit pe recurentul Radu Mihail de posibilitatea de a participa în ședința de judecată, să prezinte probe, să solicite termen de împăcare.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele dosarului atestă că, copia încheierii din 10 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți a fost expediată în adresa părților la 12 februarie 2021 (f.d.50). Astfel, recursul declarat de Radu Mihail, reprezentat de avocatul Nadejda Pîrlițanu la 24 februarie 2021 este în termen.

La data de 04 martie 2021, în adresa intimaților a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de Radu Mihail, reprezentat de avocatul Nadejda Pîrlițanu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs (f.d.65).

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 12 octombrie 2020 a Judecătoria Bălți, sediul central acțiunea a fost admisă.

La 06 ianuarie 2021, adică peste termenul legal stabilit de lege, Radu Mihail, reprezentat de avocatul Nadejda Pîrlițanu a depus cerere de apel. În cererea de apel nu s-a solicitat repunerea în termen de declarare a apelului (f.d. 36).

Totodată, Colegiul reține că, prin încheierea din 19 septembrie 2020 a Judecătoria Bălți, sediul central a fost primită spre examinare cererea de chemare în judecată depusă de Radu Maria și numită spre examinare pentru data de 12 octombrie 2020, iar pârâtului Radu Mihail i-a fost expediată copia de pe acțiune cu înscrisurile anexate și comunicat faptul despre prezentarea referinței (f.d.14).

Încheierea din 19 septembrie 2020 a Judecătoria Bălți, sediul central, a fost expediată la data de 21 septembrie 2020, cu aviz și recepționată de către pârât/apelant, potrivit semnăturii de pe avizul de recepție la data de 23 septembrie 2020 (f.d.16).

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Potrivit prevederilor art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Prin urmare, legislația nu prevede alte excepții privitor la termenul de declarare a apelului.

Prin prisma normelor enunțate, se constată că la data de 12 octombrie 2020 Judecătoria Bălți sediul central a pronunțat dispozitivul hotărârii, termenul de declarare a apelului a început să curgă de la data de 13 octombrie 2020 până la data de 13 noiembrie 2020 (inclusiv), respectiv, apelul depus la 06 ianuarie 2021 de către Radu Mihail, reprezentat de avocatul Nadejda Pîrlițanu este depus cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În urma celor relatate, Colegiul reține ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind restituirea apelului depus de Radu Mihail, reprezentat de avocatul Nadejda Pîrlițanu din motivul depunerii în afara termenului legal.

Mai mult, odată cu depunerea apelului împotriva hotărârii primei instanțe, Radu Mihail, reprezentat de avocatul Nadejda Pîrlițanu nu a prezentat prin probe incontestabile, dovada imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege și nici nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului.

Or, în conformitate cu art. 116 alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată.

Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței.

Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.

Argumentul recurentului precum că nu a cunoscut despre existența litigiului nu poate fi reținut ca fiind temei de casare a încheierii recurate.

Aici, urmează a se menționa că potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Instanța de recurs notează că, deși dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat în lipsa pârâtului Radu Mihail, faptul dat nu influențează termenul de depunere a apelului în termenul prevăzut de art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Or, legiuitorul, prin dispozițiile articolului menționat, nu condiționează termenul de 30 de zile pentru depunerea apelului de la data recepționării copiei dispozitivului hotărârii sau a hotărârii motivate, dar de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

De altfel, se va menționa că actele cauzei denotă indubitabil că, conform avizului de recepție (f.d.16) Radu Mihail a fost legal citat în ședința judiciară.

Colegiul civil menționează că recurentului Radu Mihail i-a fost expediată copia de pe acțiune cu înscrisurile anexate și comunicat faptul despre prezentarea referinței (f.d.14).

Or, cele menționate mai sus confirmă indubitabil faptul că Radu Mihail trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează atât jurisprudența națională, cât și CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță prin efectuarea în termen legal a tuturor acțiunilor procedurale, inclusiv și prin depunerea în termenul legal a cererii de apel.

În această privință, instanța de apel a explicat cu suficientă putere de convingere că pe durata întregului proces, părțile sunt obligate să se intereseze despre dosarul aflat în examinare și să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs Germania nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Or, în conformitate cu art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Folosirea cu buna-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să se intereseze despre dosarul care se află pe rolul instanței și să respecte termenele prevăzute de lege.

Prin urmare, ținând cont că cererea de apel împotriva hotărârii din 12 octombrie 2020 a Judecătoria Bălți, sediul central, a fost depusă cu depășirea termenului prevăzut de lege, iar Radu Mihail, reprezentat de avocatul Nadejda Pîrlițanu nu a solicitat repunerea în termen și nu a anexat probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului, Colegiul consideră că instanța de apel întemeiat a restituit apelul ca fiind tardiv.

În acest context, se va reține că soluția adoptată de Curtea de Apel Bălți prin încheierea din 10 februarie 2021, este compatibilă și cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, avînd în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise de instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Or, admiterea spre examinarea unui apel tardiv, ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și ar încălca dreptul intimatului la un proces echitabil, având în vedere obligația părților de a exercita drepturile procedurale cu bună credință și în termen.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a concluzionat de a respinge recursul declarat de Radu Mihail, reprezentat de avocatul Nadejda Pîrlițanu și de a menține încheierea din 10 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Radu Mihail, reprezentat de avocatul Nadejda Pîrlițanu.

Se menține încheierea din 10 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Radu Maria împotriva lui Radu Mihail, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Bălți cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru